

Notes florístiques de les illes Balears (VIII)

Llorenç GIL, Francisco Javier TÉBAR i Marzia BOI

SHNB



SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Gil, Ll., Tébar, F.J. i Boi, M. 1996. Notes florístiques de les illes Balears (VIII). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 39: 117-128. ISSN 0212-260X. Palma de Mallorca.

S'amplia la corologia d'algunes espècies per a les illes de Mallorca, Menorca i Formentera. Destaca la retrobada d'*Otanthus maritimus* (L.) Hoffmanns. & Link a Mallorca, i les troballes de *Convolvulus valentinus* Cav. a Mallorca, *Tamarix canariensis* Willd. a Menorca i Formentera, i *Spergularia heldreichii* Fouc a les Pitiüses.

Paraules clau: corologia, Illes Balears, flora.

FLORISTIC RECORDS FROM THE BALEARIC ISLANDS (VIII). The chorology of some plant species of the islands of Mallorca, Menorca and Formentera has enlarged. Of special note is the rediscovery of *Otanthus maritimus* (L.) Hoffmanns & Link in Mallorca and the findings of *Convolvulus valentinus* Cav. in Mallorca, *Tamarix canariensis* Willd. in Menorca and Formentera, and *Spergularia heldreichii* Fouc in the Pitiusic Islands.

Keywords: chorology, Balearic Islands, flora.

Llorenç GIL i Francisco Javier TÉBAR, Laboratori de Botànica, Departament de Biologia Ambiental, UIB, Carretera de Valldemossa km. 7,5. 07071 Palma de Mallorca. Marzia BOI, Istituto di Botanica, V. Le Fra Ignazio 13. 09100 Cagliari, Sardenya, Itàlia.

Recepció del manuscrit: 16-juny-96; revisió acceptada: 19-set-96.

Introducció

S'han realitzat una sèrie de troballes florístiques a diferents illes. Aquestes es poden diferenciar en novetats insulars (destacades amb un asterisc) i ampliacions de la corologia coneguda. D'especial menció seria la retrobada d'*Otanthus maritimus* a Mallorca, d'on es creia extingida (Pla *et al.*, 1992).

Per a algunes espècies, hem considerat adient mostrar la seva

distribució amb un plànol, ja sigui com a complement d'altres dades publicades també en una cartografia (Alomar *et al.*, 1995), o perquè la distribució coneguda del tàxon s'ha modificat considerablement.

Els testimonis d'herbari de les espècies citades com a noves es troben a l'herbari dels autors. Els tàxons es relacionen en ordre alfabètic. Els tàxons es citen abreviats com a binòmens segons les propostes de Tutin *et al.* (1964; 1968; 1972; 1976;

1980), Castroviejo *et al.* (1986; 1990; 1993a; 1993b), Bolòs i Vigo (1984; 1990; 1995) i/o Bolòs *et al.* (1990). En els casos en què no és així, els noms figuren a un apèndix nomenclatural al final de l'article.

Catàleg florístic

Allium sphaerocephalon L.

Mallorca: Sa Ràpita (Campos), DD95, a 15 m d'altitud. Viu a les pastures de l'*Hypochoerido-Brachypodietum retusi* Bolòs, Molinier & Monts. on és abundant. Bolòs i Molinier (1958) la citen a la vessant sud del Puig de Massanella.

Anthemis maritima L.

Mallorca: Ses Covetes (Campos), DD95, 3 m. Dos exemplars al roquissar litoral orientat cap a ponent, sobre marès. Son Real (Santa Margalida), ED19, abundant a tot el sistema dunar. Aquesta espècie, que viu a les comunitats de *Crithmo-Staticetea* Br.-Bl. preferentment sobre sòls arenosos, només havia estat citada a Mallorca als arenals de la badia de Palma (Cambessedès, 1827; Willkomm, 1876; Barceló, 1879-81; Bonafè, 1980; Bolòs i Vigo, 1995).

Arum muscivorum L. Fil.

Mallorca: torrent entre el Coll de sa Creu i Son Vida (Palma), DD68, a 150 m. N'hem vist un parell d'exemplars a una penya al costat del camí. És conegut per a tota la Serra de Tramuntana i les Serres de Llevant (Barceló, 1879-81; Chodat, 1923; Bonafè, 1977).

Astragalus balearicus Chater

Mallorca: litoral entre Sa Punta des Savinar i S'Amarador (Santanyi), ED15, a 20 m. Aquesta població presenta uns trenta exemplars en un estat de conservació molt precari degut a l'antropització de l'àrea. Es troba en contacte amb el *Launaeetum cervicornis* Bolòs & Molinier. A Mallorca, l'espècie és abundant a tota la Serra de Tramuntana i a les Serres de Llevant (Cambessedès, 1827; Willkomm, 1876; Barceló, 1879-81; Marès i Vigineix, 1880; Burnat i Barbey, 1882). Aquesta localitat correspon a la citació més meridional de l'illa.

Buxus balearica Lam.

Mallorca: Puig de Na Tudosa (Artà), EE20, a 380 m. N'hem trobat 2 exemplars que viuen enfilats als penya-segats orientats al NW.

**Carex flacca* Schreber subsp. *flacca*

Formentera: Can Pep Rita (el Pilar), CC78, a 140 m. Un petit redol a pastures de l'*Hypochoerido-Brachypodietum retusi* Bolòs, Molinier & Monts.

Chamaesyce pepilis (L.) Prokh.

Mallorca: s'Estalella (Llucmajor), DD95, a nivell de la mar, un exemplar. Litoral arenós a la vessant orientada a mestral de Cala en Tugores (Ses Salines), ED04, a nivell de la mar. Aquesta és la citació més meridional de l'àrea de distribució del tàxon a l'illa.

Convolvulus siculus L.

Mallorca: Llucmajor, a indrets nitròfils de Cala Pi (DD85, a 10 m) i Bahía Grande (DD76, a 100 m).

****Convolvulus valentinus* Cav. subsp. *suffruticosus* (Desf.) Maire**

Mallorca: talussos arenosos del Pas de sa Senyora (Llucmajor), DD85, a 45 m. N'hem trobat uns quaranta exemplars, generalment de mida petita. A Balears l'espècie només havia estat citada per Kuhbier i Finschow (1976) a l'illa de s'Espartar (Eivissa) on no ha estat retrobada des de fa temps. Per tant, aquesta és la segona citació per a l'arxipèlag i la primera per a Mallorca. Viu a les esclotxes i talussos als clars de les comunitats nitrohalòfiles de *Pegano harmalae-Salsotea vermiculatae* Br.-Bl. & Bolòs.

Cymbalaria aequitriloba* (Viv.) A. Cheval. subsp. *aequitriloba

Mallorca: Puig de Marxanda (Calvià), DD57, a 390 m. Es troba a la penya, davall les antenes de televisió, mirant a tramuntana. Està formant les típiques catifes, juntament amb *Sibthorpia africana* L., del *Sibthorpia africanae-Arenarietum balearicae* Bolòs & Molinier.

***Echinophora spinosa* L.**

L'espècie era coneguda a Can Pastilla (Bianor, 1917; Bonafè, 1979) i Sa Ràpita (Bolòs i Vigo, 1990) a Mallorca; Arenal de Tirant (Mateo, 1981), i al

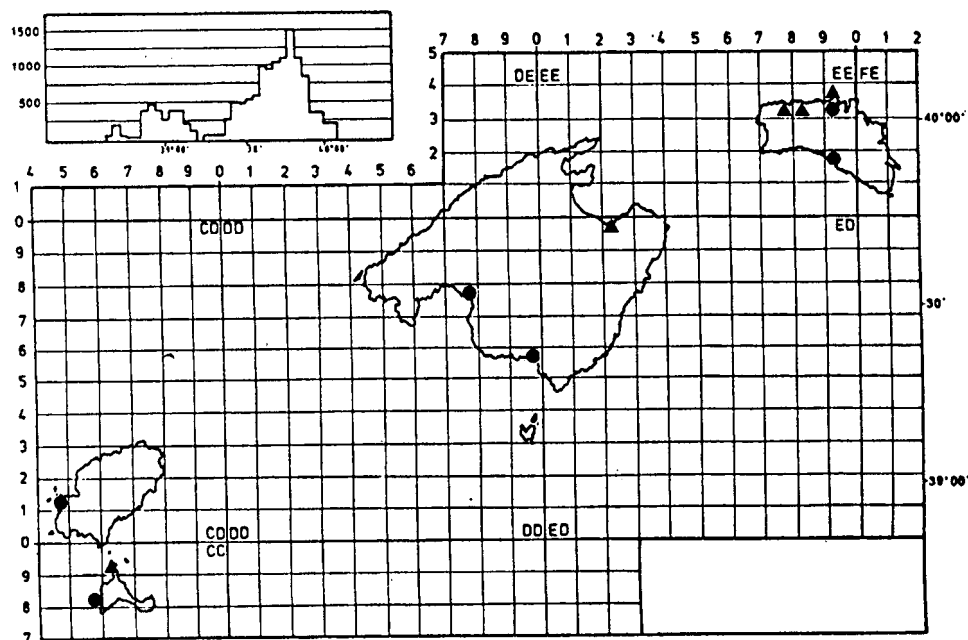


Fig. 1. Distribució d'*Echinophora spinosa* (cercles: dades bibliogràfiques; triangles: dades noves).

Fig. 1. Distribution of *Echinophora spinosa* (circles: bibliographical data; triangles: new data).

migjorn de Menorca (Bolòs i Vigo, 1990); a les platges del sud d'Eivissa (Duvigneaud, 1979, Bolòs i Vigo, 1990); i a Cala Saona a Formentera (Pla *et al.*, 1992) (Fig. 1). Ampliam la seva distribució a:

Mallorca: Son Serra de Marina (Artà), ED29, 3 m. N'hem vist 3 exemplars entre les mates d'*Ammophila australis* (Mabille) Lainz.

Menorca: La Vall, EE73, 20 m (una planta), Cala Pilar, EE83, 2 m (dues plantes) i Cavalleria, EE93, 10 m.

Formentera: S'Espalmador, CC69, 5 m, 1 exemplar.

Genista tricuspidata Desf. subsp. ***lucida*** (Camb.) Ll. Llorens

Mallorca: entre Bahía Grande i El Dorado (Llucmajor), DD76, a 130 m. N'hem vist un únic exemplar que viu a les comunitats del *Cneoro-Ceratonietum siliquae* Bolòs & Molinier prop de la carretera. Aquesta espècie, abundant a les serres de Randa, Na Burguesa, Llevant i Artà, no s'havia trobada a la marina de Llucmajor.

Juniperus oxycedrus L. subsp. ***macrocarpa*** (Sm.) Ball

Mallorca: arenal d'en Casat (Santa Margalida), EE10, a 20 m. N'hem vist alguns exemplars aïllats a la part més alta de les dunes de Son Real on dominen els savinars del *Clematidi balearicae-Juniperetum turbinatae* (Bolòs, Molinier & Monts) Rivas-Martínez.

Juniperus phoenicea L. subsp. ***turbinata*** (Guss.) Nyman

Mallorca: marina de Llucmajor, entre ses Males Cases i Son Campanet (DD86, a 80 m). Una quinzena

d'exemplars, tots vells. Es tracta de la primera citació no litoral de savines a la Marina de Llucmajor.

Launaea cervicornis (Boiss.) Font Quer & Rothm.

L'estudi de la biologia reproductiva i distribució de les comunitats litorals balears (Gil, 1994) ha permès ampliar la corologia d'aquesta espècie. La seva distribució fou presentada per Alomar *et al.* (1995), atès el nombre important de localitats no considerades en aquest treball consideram escaient el complement del seu mapa (Fig. 2).

Mallorca: Llucmajor: entre Cala Blava i Son Verí, DD77; a Sa Pedrera, DD76. Campos: a Sa Ràpita, DD95. Santanyí: entre Cap Salines i Cala Figuereta, ED04; entre Cala Santanyí i es caló des Savinar, ED05. Felanitx: Cala Ferrera, ED25. Capdepera: Es Carregador, ED39. Artà: entre Cala Matzocs i s'Arenalet, EE30; S'Estanyol, ED29; baixos del Puig de na Tudossa, ED29, a 340 m. Santa Margalida: Son Real, ED19. Alcúdia: entre sa Punta d'es Sabel.lí i Es Barcarès, EE01. Pollença: a Cala Carbó, EE01; davall el mirador del Colomer (Es Clot), EE02. Andratx: Cala Moragues, DD47.

Menorca: roca de s'Aigua (Alaior), EE91; Ciutadella a Cala Santandrià, EE72, a Cala en Blanes, EE62, i a Cap Menorca, EE63.

****Melilotus alba*** Medik. in Vorles

Puget *et al.* (1995) el citaren a Eivissa, la qual cosa suposà la primera citació de l'espècie a Balears, essent aquesta la segona i la primera per a l'illa de Mallorca. Es fa pels solars del polígon de Son Castelló (Palma), DD78,

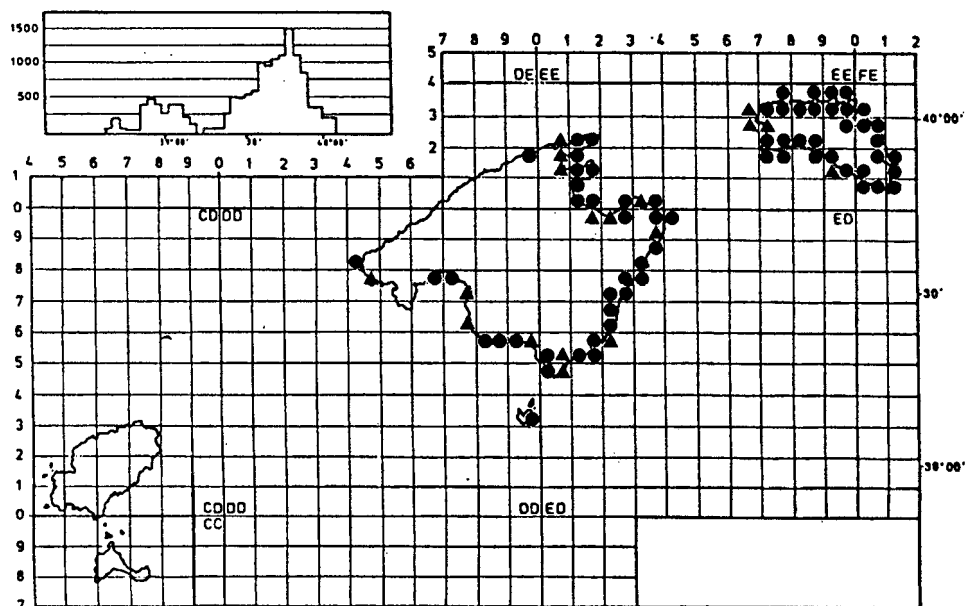


Fig. 2. Distribució de *Launaea cervicornis* (cercles: dades bibliogràfiques; triangles: dades noves).

Fig. 2. Distribution of *Launaea cervicornis* (circles: bibliographical data; triangles: new data).

a 50 m. N'hem trobat uns pocs exemplars formant part de les comunitats ruderals de la classe *Stellarietea mediae* Tüxen, Lohmeyer & Preising.

****Olea europaea* L. subsp. *sylvestris* Brot.**

Formentera: Sa Cala, CC78, a 70 m. A l'illa només es coneixien ullastres cultivats, alguns dels quals presenten forma de ravells a partir de rebrots d'antigues oliveres als voltants de' camí del far de Berberia (Llorens, com. pers.). Nosaltres hem vist ullastres naturalitzats als talussos marítims de Sa Cala vivint a les comunitats del *Cneoro tricocci-Pistacietum lentisci* Bolòs &

Molinier, la qual cosa representa una citació nova per a l'illa.

***Ononis ornithopodioides* L.**

Mallorca: als penya-segats de "Bahía Grande" (Llucmajor), DD76, a 100 m, a pastures del *Trachynion distachyae* Rivas-Martínez. És la localitat més meridional que es coneix a l'illa.

***Otanthus maritimus* (L.) Hoffmanns & Link**

Mallorca: s'Arenal d'en Casat (Santa Margalida), EE10, a 3 m. Durant un recent estudi a les dunes de Son Real s'han trobat 3 exemplars d'aquesta espècie que havia estat donada per

extingida a l'illa de Mallorca (Pla *et al.*, 1992), on es coneixia als arenals marítims de Llucmajor (Barceló, 1879-81), als de Sant Joan de Campos (Willkomm, 1876; Barceló, 1879-81; Marès i Vigineix, 1880; Bonafè, 1980) i a l'Arenal d'en Nosseres-badia d'Alcúdia (Bonafè, 1980). A més Bolòs i Vigo (1995) presenten un plànol considerant la presència de l'espècie a dos punts del litoral del llevant mallorquí. Viu a les dunes ocupant la seva posició natural a les comunitats d'*Ammophiletea*.

Phillyrea latifolia* L. subsp. *latifolia

Mallorca: Torrent de Son Verí (Llucmajor), DD77, a 20 m. N'hem vist uns pocs exemplars; Torrent de Garronda, DD95, 40 m. N'hi ha uns trenta exemplars al llit del torrent.

Aquesta darrera població representa la citació més meridional de l'espècie a Mallorca. Les dues poblacions es troben en fons de torrents amb una important potència de sòl argilós.

***Polycarpon polycarpoides* (Biv.) Fiori subsp. *colomense* (Porta) Pedrol**

Mallorca: Cala Ferrera (Santanyí), ED25, a 20 m. S'Estalella (Llucmajor), DD95, a 3 m; Pas de sa Senyora (Llucmajor), DD 85, a 15 m.

Espècie característica de *Crithmo-Staticetea* Br.-Bl. que integra, juntament amb *Frankenia hirsuta* L. i *F. composita* Pau & Font Quer, unes pastures perennes de caràcter halòfil. L'espècie, a Mallorca, només era coneguda de la zona nord de l'illa (Bonafè, 1978, Alomar *et al.*, 1992), d'Andratx (Barceló, 1879-81) i de sa Dragonera (Alomar *et al.*, 1992).

***Prasium majus* L.**

Mallorca. Llucmajor: Bahía Grande (DD76, a 100 m) i Puig de sa Mola (DD97, a 330 m). A Mallorca, aquesta espècie només estava citada a la Serra de Tramuntana (Bonafè, 1980; Bolòs i Vigo, 1995).

***Rhamnus oleoides* L. subsp. *angustifolia* Rivas-Goday & Rivas-Martínez**

La corologia d'aquest tàxon és poc coneguda a Mallorca, atès el tractament taxonòmic més acceptat fins dates recents, el qual el subordinava al tàxon col·lectiu *Rh. lycioides* L. Al catàleg de Pla *et al.* (1992), ja es considera l'existència de dos tàxons: *Rh. oleoides* subsp. *angustifolia*, la distribució del qual es centra a la marina de Llucmajor, on s'integra preferentment en el *Cneoro tricocci-Ceratonietum siliquae* Bolòs & Molinier (Fig. 3); i *Rh. bourgeanus* Gand., endèmic de Mallorca descrit per Gandoger (1899), prou conegut a la Serra de Tramuntana i a les Serrés d'Artà, on és característic del *Cneoro-Rhamnetum bourgeani* Tébar & Llorens. Es diferencia de *Rh. oleoides* subsp. *angustifolia* pel seu hàbit pulvinular-espinós, per les fulles més linears i, sobretot, per les flors més petites i el fruit escotat en lloc d'ovat-globulós.

***Santolina chamaecyparissus* L. subsp. *magonica* Bolòs, Molinier & Monts.**

Mallorca: El Toro (Calvià), DD57, a 20 m. Viu als talussos arenosos i pedregosos que es troben mirant a ponent sobre el port, on està seriosament amenaçada per la degradació de l'àrea. Malgrat altres recerques pels talussos

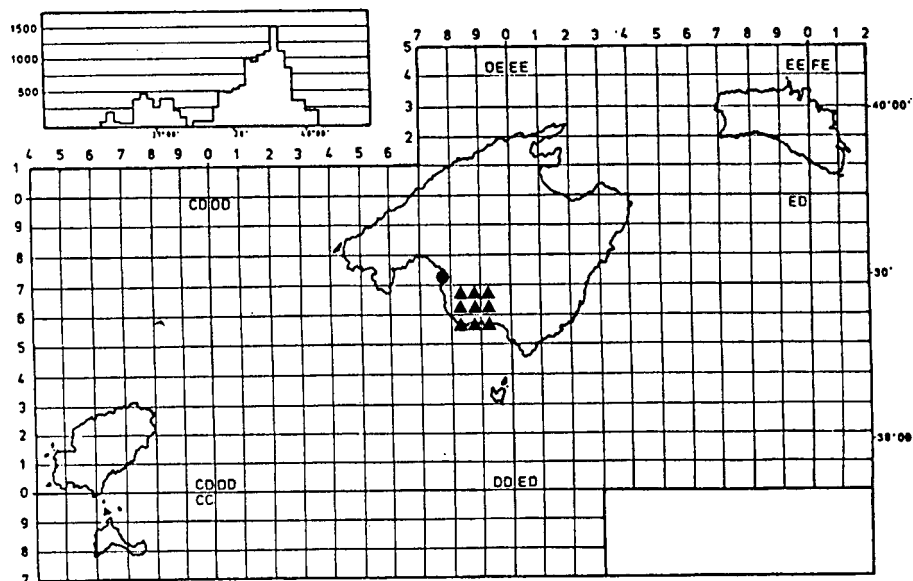


Fig. 3. Distribució de *Rhamnus oleoides* subsp. *angustifolia* (cercles: dades bibliogràfiques; triangles: dades noves).

Fig. 3. Distribution of *Rhamnus oleoides* subsp. *angustifolia* (circles: bibliographical data; triangles: new data).

del Banc d'Eivissa, a llocs de característiques semblants als anteriors, no n'hem trobat altres poblacions. Aquesta citació és la més meridional de l'espècie a Mallorca.

***Sarcocornia alpini* (Lag.) Rivas-Martínez**

Mallorca: Ilacuna dels Tamarells, ED05, a 15 m. i Estany de ses Gambes (Ses Salines), ED04, a 15 m. Sa Ràpita (Campos), DD 95, a 3 m. Forma part del *Salicornietum alpini* Br.-Bl. em. Rivas-Martínez *et al.*, als voltants de les zones estacionalment inundades, de sòl escàs, encara que més salines i més

seques que les ocupades pel *Salicornietum fruticosae* Br.-Bl.

Menorca: Salines de Fornells, EE93, a nivell de la mar.

Formentera: s'Espalmador, CC69, a 5 m; voltants de l'Estany Pudent i de l'Estany del Peix (CC68). Viu a àrees ecològicament semblants a les descrites per Mallorca.

Aquesta espècie ha estat citada per diversos autors a cadascuna de les illes: Mallorca (Pignatti, 1955; Duvigneaud, 1979); Menorca (Duvigneaud, 1979); Eivissa (Rivas-Martínez *et al.*, 1992); Formentera (Pla *et al.*, 1992) i Cabrera (Castroviejo, 1990).

****Scirpus holoschoenus* L. var. *australis* (Murray) Koch**

Formentera: s'Espalmador, CC69, a 5 m. Viu a les petites depressions als voltants del salobrar de l'illot, juntament amb *Schoenus nigricans* L., *Carex extensa* Good. i *Juncus acutus* L. Les plantes vistes a s'Espalmador corresponen a la varietat *australis* que, segons el catàleg de Pla *et al.* (1992), suposa una citació nova per a les Pitiüses ja que tots els *Scirpus holoschoenus* eivissencs s'han adscrit a la varietat típica.

****Scirpus litoralis* Schrader**

Formentera: s'Estany Pudent, CC68, nivell de la mar. N'hem vist un parell d'exemplars a la vora de l'aigua amb les comunitats de *Salicornietea fruticosae* Br.-Bl. & Tüxen. L'espècie havia estat prèviament citada només a Eivissa (Duvigneaud, 1979)

***Scrophularia canina* L. subsp. *ramosissima* (Loisel.) P. Fourn.**

Mallorca: a les pedreres de marès de Son Verí Nou (Llucmajor), DD77, a 10 m.

***Senecio leucanthemifolius* Poiret subsp. *crassifolius* (Willd.) Ball**

Mallorca: Sa Punta de n'Amer, ED38, a 10 m. Va ser citada al catàleg de Pla *et al.* (1992) com a espècie present a Mallorca, sense especificar la seva àrea de distribució ni el fet de ser citació nova per a l'illa.

***Senecio leucanthemifolius* Poiret subsp. *rodriguezii* (Willk. ex J.J. Rodr.) Bolòs & Vigo.**

Mallorca: en el Cap Pinar, EE11, a 50 m.

***Solanum linnaeanum* Hepper & Jaeger**

Mallorca: Sa Ràpita (Campos), DD95, a 3 m. N'hem vist un exemplar a un solar. Ses Covetes (Campos), DD95, a 5 m. Un exemplar a una pedrera abandonada. Ca's Busso (Llucmajor), DD86, a 80 m. Un exemplar a la vora de la carretera. S'Avall (Ses Salines), ED04, entre 5 i 15 m. N'hem trobat varies poblacions de pocs exemplars a les vores de camps de conreu i camins, prop de les parets de pedra seca. Aquestes localitats representen una ampliació de l'àrea coneguda al sud de l'illa.

****Spergularia heldreichii* Fouc**

Mallorca: prop de la torre de S'Estalella (Llucmajor), DD95, a 20 m. Es troba a una petita depressió del terreny, sobre substrat argilós on viu juntament amb *Desmazeria rigida* (L.) Tutin subsp. *rigida*, *Frankenia pulverulenta* L., *Plantago coronopus* L. i *Sagina maritima* G. Don. Llacuna dels Tamarells (Ses Salines), ED05, a 15 m, a les depressions entre les jonqueres i salicòrnies, a les pastures de la comunitat de *Polypogon subspathaceus* Req. i *Centaureum spicatum* (L.) Fritsch.

Formentera: S'Espalmador, CC69, a 5 m. Aquesta població representa la primera citació per a les Pitiüses. Ocupa les mateixes pastures de *Frankenion pulverulentae* Rivas-Martínez descrites anteriorment.

Aquesta espècie només es coneixia al salobrar de Sa Ràpita (Li. Llorens, com. pers.), per la qual cosa s'ha ampliat notablement el coneixement de la seva corologia (Fig. 4).

****Tamarix canariensis* Willd.**

Mallorca: clots d'argila entre Vila-

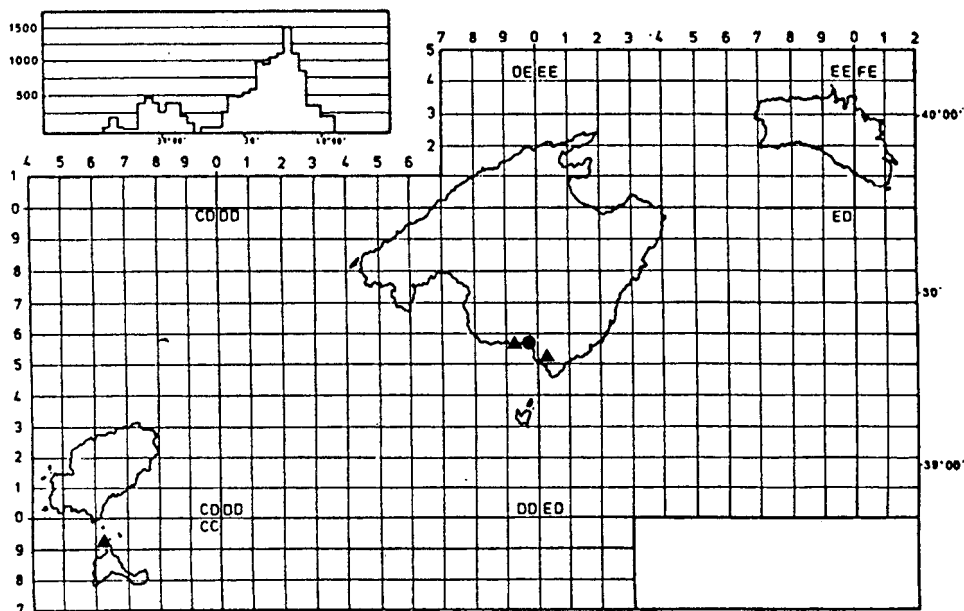


Fig. 4. Distribució d'*Spergularia heldreichii* (cercles: dades bibliogràfiques; triangles: dades noves).

Fig. 4. Distribution of *Spergularia heldreichii* (circles: bibliographical data; triangles: new data).

franca i Manacor, ED18, a 60 m. En aquestes àrees s'hi acumula sovint aigua per la impermeabilitat del terreny, en aquests ambients hi viu un tamarell que correspon a l'espècie *Tamarix canariensis* Willd. però que té la flor blanca. És la primera citació no litoral a Mallorca.

Menorca: Salines de Fornells, EE93. N'hem vist un bosquet al llarg de la desembocadura del torrent a les salines. És la primera citació a l'illa.

Formentera: Es Caló, CC78. És la primera citació per a l'illa.

Després de la revisió del gènere feta per Cirujano (1993), basada en els treballs de Baum (1978) i les mostres d'herbari del laboratori de Botànica de

la Universitat de les Illes Balears, a les illes es coneixen un total de 8 tàxons de tamarells: *Tamarix africana* Poiret var. *africana* (Mallorca, Menorca, Pitiüses), *T. africana* Poiret var. *fluminensis* (Maire) Baum (Menorca), *T. arborea* (Sieb. ex Ehrenb.) Bunge (Mallorca, Menorca), *T. boveana* Bunge (Mallorca, Menorca), *T. canariensis* Willd. (Mallorca, Menorca, Eivissa? i Formentera), *T. dalmatica* Baum (Mallorca), *T. gallica* L. (Mallorca, Menorca), *T. mascatinensis* Bunge. (Mallorca), a més de les espècies cultivades *T. aphylla* (L.) Karst., *T. chinensis* Lour., *T. parviflora* DC. i *T. ramosissima* Ledeb.

És especialment remarcable la presència de *T. mascatensis*, citada per primera vegada a Mallorca, sense especificar cap localitat, per Cirujano (1993), i que és el tamarell més abundant al Salobrar de Campos (DD95 i ED05) i a la Llacuna dels Tamarells (ED05).

***Teucrium asiaticum* L.**

Mallorca: Cala Fe (Felanitx), ED25, al nivell de la mar. N'hem vist uns pocs exemplars ficats a les esclotxes de les roques a la part més interior de la cala.

***Teucrium botrys* L.**

Mallorca: Puig de sa Mola (Llucmajor), DD97, molt abundant. Aquesta espècie es coneixia a l'àrea sud-occidental de la Serra de Tramuntana i a les Serres de Llevant (Bolòs i Vigo, 1984-95).

***Teucrium marum* L. subsp. *occidentale* Mus, Mayol & Rosselló**

Mallorca: hem trobat dues petites poblacions als cims del Puig de Galdent, DD87, a 420 m, i del Puig de s'Escolà, DD97, a 310 m.

Tàxon molt abundant a la Serra de Tramuntana de Mallorca, va ésser citat per Barceló (1879-81) al Puig de Randa.

***Thapsia gymnesica* Rosselló & Pujadas**

Mallorca: Son Font (Calvià), DD58, a 400 m. Al cim d'un dels pujols que es troben entre la urbanització de Son Font i la Penya Blanca, on viu a les pastures d'*Hypochoerido-Brachypodium retusi* Bolòs, Molinier & Monts.

Apèndix nomenclatural

Chamaesyce peplis (L.) Prokh. in *Obz. moloch. Sr. Azii*. 1933: 15. 1933.

Genista tricuspidata Desf. subsp. *lucida* (Camb.) Ll. Llorens in *Aproximació al catàleg de la flora de les Illes Balears*: 57. 1992.

Rhamnus bourgeanus Gand. in *Bull. Soc. Bot. Fr.* 47: 133-143. 1899.

Rhamnus oleoides L. subsp. *angustifolia* Rivas-Goday & Rivas-Martínez in *Anales Inst. Bot. Cavanilles* 25: 169. 1967.

Sarcocornia alpini (Lag.) Rivas-Martínez in *Lagascalia* 15: 118. 1988.

Teucrium marum L. subsp. *occidentale* Mus, Mayol & Rosselló in *Candollea* 46: 47-51. 1991.

Thapsia gymnesica Rosselló & Pujadas in *Candollea* 46: 65-74. 1991.

Bibliografia

Alomar, G., González, J.M. i Mascaró, C. 1992. Notes florístiques de les Illes Balears (IV). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 35: 67-71.

Alomar, G., Sáez, Ll., González, J.M. i Font, J. 1995. Notes florístiques de les Illes Balears (VI). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 38: 153-161.

Baum, B. 1978. *The genus Tamarix*. Jerusalén. 209 pp.

Barceló i Combis, F. 1879-81. *Flora de las Islas Baleares*. Impremta Gelabert. Palma. 596 pp.

Bianor, E.C. 1917. Plantas de Mallorca. *Butll. Inst. Catalana. Hist. Nat.*, 17: 133-152.

Bolòs, O. de i Molinier, R. 1958. *Recherches phytosociologiques*

- dans l'île de Majorque. *Collect. Bot.*, 5: 699-865.
- Bolòs, O. de i Vigo, J. 1984. *Flora dels Països Catalans* 1. Ed. Barcino. Barcelona. 736 pp.
- Bolòs, O. de i Vigo, J. 1990. *Flora dels Països Catalans* 2. Ed. Barcino. Barcelona. 921 pp.
- Bolòs, O. de i Vigo, J. 1995. *Flora dels Països Catalans* 3. Ed. Barcino. Barcelona. 1230 pp.
- Bolòs, O. de, Vigo, J., Masalles, R.M. i Ninot, J.M. 1990. *Flora Manual dels Països Catalans*. Edit. Pòrtic. Barcelona.
- Bonafè, F. 1977. *Flora de Mallorca* 1. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 363 pp.
- Bonafè, F. 1978. *Flora de Mallorca* 2. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 378 pp.
- Bonafè, F. 1979. *Flora de Mallorca* 3. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 380 pp.
- Bonafè, F. 1980. *Flora de Mallorca* 4. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 444 pp.
- Burnat, E. i Barbey, W. 1882. *Notes sur un voyage botanique dans les Iles Baléares et dans la province de Valence (Espagne), Mai-Juin 1881*. Genève-Lyon.
- Cambessedès, J. 1827. Enumeratio plantarum quas in insulis Balearibus collegit J. Cambessèdes, earumque circa Mare Mediterraneum distributio geographica. *Mém. Mus. Hist. Nat.*, 14: 173-335.
- Castroviejo, S. 1990. *Sarcocornia* A.J. Scott. In: Castroviejo, S. et al (eds.). *Flora Iberica*, 2: 528-531. CSIC Madrid.
- Castroviejo, S., Laínz, M., López González, G., Montserrat, P., Muñoz Garmendia, F., Paiva, J. i Villar, L. 1986. *Flora Iberica* 1. CSIC Madrid. 575 pp.
- Castroviejo, S., Laínz, M., López González, G., Montserrat, P., Muñoz Garmendia, F., Paiva, J. i Villar, L. 1990. *Flora Iberica* 2. CSIC Madrid. 897 pp.
- Castroviejo, S., Aedo, C., Cirujano, S., Laínz, M., Montserrat, P., Morales, R., Muñoz Garmendia, F., Navarro, C., Paiva, J., Soriano, C. 1993a. *Flora Iberica* 3. CSIC Madrid. 730 pp.
- Castroviejo, S. Aedo, C., Gómez Campo, C., Laínz, M., Montserrat, P., Morales, R., Muñoz Garmendia, F., Nieto Feliner, G., Rico, E., Talavera, S. i Villar, L. 1993b. *Flora Iberica* 4. CSIC Madrid. 730 pp.
- Chodat, L. 1923. Contribution à la géobotanique de Majorque. *Bull. Soc. Bot. Genève*, 15: 153-264.
- Cirujano, S. 1993. *Tamarix* L. In: Castroviejo, S. et al(eds.). *Flora Iberica*. Vol. 3: 437-443. CSIC Madrid.
- Duvigneaud, J. 1979. Catalogue provisoire de la flore des Baléares. *Soc. Ech. Pl. Vasc. Eur. Occ. Bass. Méd.*, 17 (Suppl.): 1-43.
- Gandoger, M. 1899. Notes sur la Flore Espagnole. IV. Voyage botanique aux îles Baléares. *Bull. Soc. Bot. France*, 47: 133-143.
- Gil, L. 1994. *Biología reproductiva de la flora litoral de Baleares. I. Dunas y roquedos marítimos*. Tesi doctoral. Univ. de les Illes Balears. Palma. Inèdita.
- Kuhbier, H. i Finschow, G. 1976. Notas sobre la flora de las Pitiusas (Balears). *Lagascalia*, 7: 121-125.
- Marès, P. i Vigineix, G. 1880. *Catalogue raisonné des Plantes Vasculaires*

- des îles Baléares*. Edit. G. Masson. Paris. 371 pp.
- Mateo, B. 1981. Nuevas adiciones a la flora de Menorca. *Collect. Bot. (Barcelona)*, 12: 119-120.
- Pignatti, S. 1955. Studi sulla flora e vegetazione dell'isola di Mallorca (Baleari). I.-Contribuzione alla Flora Balearica. *Arch. Bot. (Forlì)*, 31:51-64.
- Pla, V., Sastre, B. i Llorens, Ll. 1992. *Aproximació al catàleg de les Illes Balears*. Univ. Illes Balears. Palma de Mallorca. 57 pp.
- Puget, G., Staforini, M. i Torres, N. 1995. Notes floristiques de les Illes Balears (V). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 38: 63-73.
- Rivas-Martínez, S., Costa, M. i Loidi, J. 1992. La vegetación de las islas de Ibiza y Formentera (Islas Baleares, España). *Itinera Geobotanica* 6: 99-235.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. 1964. *Flora Europaea*. Vol. 1. Cambridge University Press. 464 pp.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. 1968. *Flora Europaea*. Vol. 2. Cambridge University Press. 455 pp.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. 1972. *Flora Europaea*. Vol. 3. Cambridge University Press. 370 pp.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. 1976. *Flora Europaea*. Vol. 4. Cambridge University Press. 505 pp.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. 1980. *Flora Europaea*. Vol. 5. Cambridge University Press. 452 pp.
- Willkomm, M. 1876. Index plantarum vascularium quas in itinere vere 1873 suscepto in in insulis Balearibus, legit et observavit Mauritius Willkomm. *Linnaea* 40: 1-134. fasc. I. Berlín.